

GRADUAAT IN DE ACCOUNTING ADMINISTRATION

SAMENWERKINGSVERBAND ARTEVELDELEERNETWERK

TOETS NIEUWE GRADUAATSOPLEIDING • ADVIESRAPPORT

26 september 2018

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	7
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	9
2.4	Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	11
2.5	Eindoordeel.....	11
3	Beoordelingsproces	12
4	Overzicht oordelen	13
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	14
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	15
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie.....	16
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	17

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten van de nieuwe opleiding graduaat in de accounting administration gevalideerd op 25 juni 2018.

De visitatiecommissie (hierna: commissie) heeft veel waardering voor al het werk dat de opleiding in de voorbereiding heeft verzet. Zij is van oordeel dat het proces rondom de omvorming van de opleiding binnen het samenwerkingsverband goed verloopt. De commissie richt zich in deze rapportage daarom vooral op de onderwerpen die nuttig zijn voor de verdere ontwikkeling van de opleiding.

De opleiding heeft in de voorbereidingen veel gesproken met verschillende betrokkenen. Ze heeft als profiel gedefinieerd 'accounting met een ruime administratieve inzetbaarheid in ondersteunende jobs'. Als toekomstig werkveld ziet zij vooral financiële en boekhoudafdelingen binnen bedrijven en kleinere accountantskantoren.

De opleidingsspecifieke leerresultaten zijn een combinatie van de domeinspecifieke leerresultaten, de Arteveldebrede leerresultaten en het voorafgaand profiel van de opleiding. De commissie vindt dat deze leerresultaten het vakgebied en de positie van de gegradueerde daarbinnen goed afdekken. De opleiding is volgens de commissie goed op weg om de opleiding vorm te geven, maar er zijn ook nog onderdelen uit te werken. Ze vindt het positief dat de opleiding bij de uitwerking veel afstemming zoekt tussen CVO, hogeschool en het werkveld. Docenten van het CVO geven aan dat zij vanuit Artevelde veel respect hebben ervaren voor de eigenheid van graduaatsopleidingen.

Het opleidingsconcept stelt drie doelen centraal: de professionele ontwikkeling, de persoonlijke ontwikkeling en de ontwikkeling van de student tot wereldburger. Sommige onderdelen zijn vooral gericht op het aanleren van de basistheorieën en andere onderdelen op de toepassing in de praktijk. Daarnaast is werkplekleren een belangrijke werkvorm. In een persoonlijk werkgroeiplan formuleert de student hiervoor praktijkdoelen waar hij op de werkplek aan zal werken. De commissie vindt dat de eigenheid van de opleiding goed tot uiting komt in het programma. Ze raadt wel aan om het werkplekleren in het programma meer te systematiseren en om duidelijke afspraken te maken over criteria van werkplekken en het werkplekleren.

De opleiding wordt verzorgd in dag- en avondonderwijs en heeft bovendien een traject via afstandsonderwijs. Binnenkort wordt binnen Artevelde met het leerplatform Canvas gestart. Bij het begeleiden van studenten zijn veel verschillende personen betrokken. De commissie raadt aan om na te gaan of het wenselijk zou zijn om de begeleiding meer door eenzelfde persoon te laten uitvoeren (bijvoorbeeld docenten), waardoor de student een duidelijker aanspreekpunt heeft.

De afsluitende toets bestaat uit een werkplekportfolio, een blokstage en een lab startbekwaamheid. Het lab startbekwaamheid is hierin het sluitstuk. Hier presenteert de student zichzelf aan de hand van een portfolio aan een jury. De commissie vindt dat dit voor studenten van deze opleiding een zware eis is en vindt dat het presenteren daarbij teveel gewicht krijgt. Ze raadt aan om een afsluitende opdracht meer te richten op de technische beroepskwalificaties.

De studenten van deze opleiding vinden het volgens de commissie belangrijk om in korte tijd een deelcertificaat te kunnen behalen. De commissie adviseert daarom om te bekijken of dit mogelijk zou zijn binnen het systeem van toetsing.

De commissie ziet dat de kwaliteitszorg van de opleiding nog verder ingevuld moet worden en dat bevragingen nog moeten worden aangepast. De commissie adviseert dit snel op te pakken en de hogeschoolbrede systemen en procedures aan te passen aan de doelgroep.

De commissie die de aanvraag van het samenwerkingsverband Arteveldeleernetwerk voor de opleiding graduaat in de accounting administration heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de nieuwe opleiding, formuleert de commissie de volgende aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het huidige oordeel over de potentiële kwaliteit van de opleiding.

De commissie beveelt de opleiding aan:

- de eigenheid van de opleiding ook in de bewoording van de leerresultaten explicieter tot uiting te laten komen, door de onderzoekende houding als *kritische probleemoplossende houding* te verwoorden;
- de specifieke praktijkgerichte behoeften van de doelgroep goed in ogenschouw te houden in de verdere ontwikkeling van het programma, ook in het vormgeven van de individuele trajecten;
- duidelijke afspraken te maken met betrekking tot criteria voor het beoordelen van werkplekken alsook voor het begeleiden en beoordelen van studenten op de werkplek;
- momenteel maakt een combinatie van werkplekleren in het veld en in het lab gezamenlijk een derde van het programma uit. De commissie raadt aan om erover te waken dat het werkplekleren in het lab voldoende authentiek is en in overeenstemming met het werkplekleren in het veld;
- na te gaan of het wenselijk is om verschillende begeleidingsfuncties door eenzelfde persoon te laten invullen, bijvoorbeeld door docenten;
- de visie op integratie van de docenten afkomstig uit het CVO enerzijds en de hogeschool anderzijds verder uit te werken;
- de afsluitende opdracht meer te richten op de technische beroepskwalificaties;
- na te gaan of het systeem van toetsing zo kan worden ingericht dat dit ook tegemoet kan komen aan een modulair traject, waarbij modules een duidelijk genoeg een eigenstandige waarde hebben;
- invulling aan de hogeschoolbrede systemen en procedures te geven die zijn aangepast aan de doelgroep(-en).

Den Haag, 26 september 2018

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de opleiding graduaat in de accounting administration van Arteveldeleernetwerk,

Roger Standaert
(voorzitter)

Suzanne den Tuinder
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen:

De graduaatsopleiding accounting administration zal worden verzorgd door het Arteveldeleernetwerk. De opleiding geeft aan dat zij ter voorbereiding veelvuldig heeft gesproken met docenten van het CVO, de Artevelde bacheloropleiding, huidige studenten van de HBO5-opleiding boekhouden, van Nederlandse opleidingen die gebruik maken van werkplekleren en met vertegenwoordigers van het werkveld. Hierbij is volgens de opleiding uitvoerig gesproken over de niveaubepaling van de opleiding en de praktische toepasbaarheid. Op basis hiervan heeft zij als profiel voor deze opleiding gedefinieerd 'accounting met een ruime administratieve inzetbaarheid in ondersteunende jobs'. Het opleidingsspecifieke leerresultatenkader is tot stand gekomen door het integreren van de niveaurespectoren van niveau 5 van de Vlaamse kwalificatiestructuur, de domeinspecifieke leerresultaten, Arteveldebrede leerresultaten en deze eigen visie van de opleiding op het opleidingsprofiel.

De opleiding licht tijdens het gesprek toe dat zij de ambitie heeft om via de selectie van werkplekken de breedte van het beroepenveld te laten reflecteren in de opleiding. Zij wil studenten daarom niet alleen bij boekhoudkantoren plaatsen, maar ook bij boekhoudafdelingen binnen (middel)grote bedrijven. Om hier ingangen te creëren zal zij gebruik maken van de reeds bestaande contacten vanuit de bacheloropleiding.

De commissie heeft met de opleiding gesproken over de ambitie binnen de leerresultaten op het gebied van onderzoek en het aanleren van een onderzoekende houding. Vanuit het dossier kreeg de commissie de indruk dat onderzoek wordt ingevuld vergelijkbaar met een bacheloropleiding. De opleiding licht toe dat de onderzoekende houding die zij binnen deze opleiding voor ogen heeft, nadrukkelijk gericht is op het aanleren van een *kritische* houding. Zij geeft aan dat een gegradueerde in staat moet zijn om een check op juistheid te kunnen uitvoeren en bijvoorbeeld fouten bij de invoer van facturen moet kunnen detecteren.

Overwegingen:

De domeinspecifieke leerresultaten zijn goed en navolgbaar vertegenwoordigd in de opleidingsspecifieke uitwerking, die tegelijkertijd zijn afgestemd op de Artevelde leerresultaten. De commissie is van oordeel dat deze leerresultaten het vakgebied en de positie van de gegradueerde daarbinnen goed afdekt.

De beroepskwalificaties zijn afgestemd met het beroepenveld voor het definiëren van de leerdoelen. De commissie ziet de opleidingsadviesraad in oprichting als een belangrijk middel voor de opleiding om te bewaken dat het werkveld structureel inbreng in de opleiding heeft en dat de continuïteit van deze inbreng gegarandeerd wordt.

De commissie is van oordeel dat men goed op weg is in de voorbereidingen voor deze opleiding, maar constateert ook dat nog niet alles is uitgekristalliseerd. De commissie vindt het voor de verdere uitwerking vertrouwenwekkend dat er afstemming wordt gezocht tussen CVO, hogeschool en het werkveld.

De commissie ziet dat er vanuit zowel CVO als de hogeschool voldoende aandacht is voor de eigenheid van deze graduaatsopleiding. Zij is van oordeel dat de onderzoekende houding zoals de opleiding hier invulling aan wenst te geven, zeer passend is voor het niveau waarop

de gegradueerde in de praktijk zal gaan functioneren. Zij adviseert de eigenheid van de opleiding ook in de bewoording van de leerresultaten explicieter tot uiting te laten komen, door bijvoorbeeld niet van een 'onderzoekende' maar van een 'kritische probleemoplossende' houding te spreken.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen:

Het onderwijsconcept van Arteveldehogeschool wordt voor deze opleiding beschreven in het opleidingsconcept. Dit opleidingsconcept is tot stand gekomen in co-creatie met de docenten van de huidige opleiding, studenten en het werkveld. De docenten van CVO en hogeschool hebben diverse malen overleg gehad over samenwerking en de invulling van het programma. De commissie kreeg tijdens het toelichtend gesprek de indruk dat eenieder zich hierbij gehoord heeft gevoeld. Docenten van het CVO geven aan dat zij vanuit Artevelde veel respect hebben ervaren voor de eigenheid van graduaatsopleidingen.

Het opleidingsconcept stelt drie doelen centraal: de professionele ontwikkeling, de persoonlijke ontwikkeling en de ontwikkeling van de student tot wereldburger. Het opleidingsspecifieke leerresultatenkader heeft als basis gediend voor het vormgeven van het opleidingsprogramma. Vanuit deze leerresultaten worden leerdoelen en op termijn gedragsindicatoren of beoordelingscriteria geformuleerd die concreet aangeven wat er in de opleidingsonderdelen aan bod dient te komen.

Arteveldehogeschool hanteert voor de opbouw in leerdoelen de EVA-structuur: Eenvoudig – Verbredend/Verdiepend – Autonoom en complex. Deze structuur zorgt voor een graduele opbouw van het programma, waarbij de leerresultaten trapsgewijs worden bereikt. De opleiding onderscheidt vier programmalijnen in het curriculum: accounting, administratieve organisatie en rapportering, professionele skills en fiscaliteit.

De opleiding licht tijdens het gesprek toe dat bij de opbouw van het curriculum het werkplekleren als uitgangspunt is genomen en dat dit tot gevolg heeft dat het curriculum significant anders is opgebouwd dan bij het bacheloronderwijs. In de graduaatsopleiding werkt men met onderdelen die vooral gericht zijn op het aanleren van de basistheorieën en onderdelen die gericht zijn op de toepassing in de praktijk. De opleiding benadrukt tijdens het gesprek dat de praktijkcomponent in de opleiding zich nadrukkelijk niet beperkt tot het werkplekleren maar dat deze ook in verschillende "theoretische" onderdelen centraal staat, bijvoorbeeld via labo's.

Parallel aan de theoretische onderdelen loopt een onderdeel met praktijkleerdoelen waarbij werkplekleren de enige onderwijsvorm is. Deze praktijkleerdoelen vormen het vertrekpunt voor het formuleren van het persoonlijk werkplanning, dat aangeeft hoe de student die leerdoelen op die werkplek zal verwerven. Het belangrijkste instrument daarbij is de leerresultatenmatrix, waarbij samen met de werkplek wordt nagegaan in hoeverre de student de beoogde leerdoelen op die werkplek kan verwerven. Samen met contacten vanuit het werkveld is men op zoek naar mogelijkheden om de werkplek nog meer in de opleiding te betrekken, bijvoorbeeld door het organiseren van bedrijfsbezoeken.

De opleiding wordt verzorgd in dag- en avondonderwijs en heeft bovendien een traject via afstandsonderwijs. De opleiding realiseert zich dat avondonderwijs een andere benadering van werkplekleren vraagt dan dagonderwijs. Vooral voor avondstudenten blijken sommige

onderdelen lastig te organiseren. Het programma zal op beide locaties, Oudenaarde en Gent, volledig worden aangeboden. Studenten zullen dus hun gehele opleiding op één van beide locaties kunnen volgen.

Momenteel werken docenten reeds met een leerplatform waarbij zij oefeningen en onderdelen van de theoretische stof online aanbieden. Binnenkort wordt binnen Artevelde met het leerplatform Canvas gestart, dat hiertoe nog meer mogelijkheden biedt. Daarnaast is er binnen Artevelde reeds ervaring met opleidingen die volledig via afstandsonderwijs worden aangeboden. Deze kennis en ervaring zal worden aangewend bij het vormgeven van afstandsonderwijs voor de opleiding accounting administration. Ook in het dagonderwijs zal blended learning een prominenter onderdeel gaan uitmaken van de leeromgeving. Het nieuwe platform biedt mogelijkheden om studenten met elkaar te laten communiceren over onderwerpen; een forum biedt de mogelijkheid om op elkaar te reageren; en docenten kunnen een link opgeven naar een artikel of website, waar door studenten over kan worden gedebatteerd.

Er is voor deze opleiding geen voorkennis met betrekking tot boekhouden vereist. De opleiding geeft aan dat volwassenen die instromen vaak ook nog geen achtergrond in het boekhouden hebben. Zij komen vaak uit andere beroepen en hebben dus, evenals de generatiestudenten, theoretische bagage nodig. De opleiding geeft aan dat zij zich daarom bij aanvang van de opleiding richt op 'het rugzakje vullen' en daarna de student zo snel mogelijk met de praktijk in aanraking wil laten komen. De opleiding kent een EVC procedure om vrijstellingen te kunnen aanvragen op basis van werkervaring. Via de dienst Studentenvoorzieningen is er ondersteuning mogelijk voor studenten die financiële ondersteuning nodig hebben. Zo is er bijvoorbeeld een laptopplan en een financiële tegemoetkoming.

De opleiding heeft een modeltraject gedefinieerd maar geeft aan dat dit traject zeer flexibel in te vullen is door studenten. De enige restricties die de opleiding hierbij wil geven zijn voor een aantal modules gelegen in de volgtijdelijkheid, gezien de opbouw in niveau (EVA) en vereiste voorkennis voor sommige modules. De opleiding geeft aan dat zij voor een meerderheid van de studenten (60%) verwacht een individueel traject te zullen samenstellen. De opleiding heeft hiervoor 1 voltijdsequivalent uitgetrokken om de student een persoonlijke begeleiding doorheen zijn studieloopbaan aan te bieden.

De opleiding biedt een gedifferentieerd aanbod aan individuele en groepsbegeleiding. Studenten worden daarbij indien nodig begeleid door trajectcoaches, trajectbeheerders, de dienst studieadvies, de dienst studentenvoorzieningen, diversiteitscoach, leercoach, participatiecoach, taalcoach en een ombudsmedewerker.

Voor nieuwe docenten heeft de hogeschool een coachingstraject, waarbij ook specifieke aandacht is voor het niveau en de diversiteit van de doelgroep waar men mee gaat werken. Momenteel wordt onder meer ook gekeken hoe docenten het beste in de digitale ontwikkelingen kunnen worden meegenomen, zodat de mogelijkheden die Canvas biedt goed kunnen worden benut. Hierbij zal ook speciale aandacht uitgaan naar de docenten die op de CVO locatie lesgeven en hier vooralsnog minder ervaring mee hebben. Het dossier meldt dat in de toekomst ook professionalisering voor werkplekcoaches voorzien zal worden. De opleiding geeft aan dat ongeveer de helft van de docenten ook in het werkveld werkzaam is.

Overwegingen:

De opleiding heeft de leerdoelen op een systematische manier in de verschillende opleidingsonderdelen verwerkt. De commissie is van oordeel dat de eigenheid van de opleiding goed wordt gereflecteerd in het programma. Zij benadrukt dat het type student dat instroomt in deze opleiding vraagt om voldoende aandacht voor praktijk, waarbij theorie primair als aanvulling dient op de praktijk, en waarvan de relevantie duidelijk dient te worden

binnen het werkplekleren. De commissie raadt aan dit uitgangspunt goed in ogenschouw te houden in de verdere ontwikkeling van het programma, ook in het vormgeven van de individuele trajecten.

De manier waarop werkplekleren wordt vormgegeven heeft impact op de gehele opleiding. De commissie raadt daarom aan om de inbreng van het werkplekleren in het programma meer te systematiseren en om duidelijke afspraken te maken met betrekking tot criteria voor het beoordelen van de werkplek alsook voor het begeleiden en beoordelen van studenten op de werkplek. Momenteel maakt een combinatie van werkplekleren in het veld en in het lab gezamenlijk een derde van het programma uit. De commissie raadt aan om erover te waken dat het werkplekleren in het lab voldoende authentiek is en in overeenstemming met het werkplekleren in het veld.

Het valt de commissie op dat er veel verschillende functionarissen betrokken zijn bij het begeleiden van studenten. Ze raadt de opleiding aan na te gaan of het wenselijk is deze verschillende functies in eenzelfde persoon te verenigen, zodat begeleiding dicht bij de student zelf kan worden georganiseerd (bijvoorbeeld door docenten) en de student een duidelijker aanspreekpunt heeft. Binnen het palet aan coachingstrajecten dat reeds is voorzien, zou volgens de commissie ook nadrukkelijk aandacht gegeven moeten worden aan het omgaan met de specifieke problematiek en eigenheid van de verschillende doelgroepen binnen deze opleiding. De visie op integratie van de docenten afkomstig uit het CVO enerzijds en de hogeschool anderzijds kan verder worden uitgewerkt.

Werkplekleren is voor de opleiding nieuw, dus men zal hier een netwerk moeten opbouwen en een eigen variant voor werkplekleren uitwerken voor het avondonderwijs. Het zal daarbij volgens de commissie een uitdaging zijn om goed zicht te houden op de complexiteit van het werkplekleren binnen de verschillende opleidingsvarianten en alle individuele trajecten. De commissie ziet dat de opleiding goed op weg is om de leeromgeving ook voor werkplekleren vorm te geven. Tegelijkertijd moet er nog een ontwikkelslag worden gemaakt en dienen de verschillende varianten nog verder te worden uitgewerkt. De commissie raadt aan om voldoende aandacht aan deze afstemming te besteden.

Ordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen:

De opleiding beschikt over een opleidingsspecifiek toetsbeleidsplan. In een leerresultatenmatrix geeft zij aan binnen welke opleidingsonderdelen welke leerresultaten worden beoordeeld en op welke manier. De opbouw in complexiteit wordt daarbij weergegeven via de EVA-structuur. De commissie heeft met de opleiding gesproken over een modulaire beoordeling van afzonderlijke onderdelen versus een eindbeoordeling van de gehele opleiding. De opleiding geeft aan dat elke onderwijseenheid wordt afgerond met een beoordeling en een toekenning van studiepunten. Niet alle modules worden echter op het eindniveau VKS 5 afgetoetst.

Als afsluitende toets maakt de opleiding gebruik van een werkplekportfolio, een blokstage en een lab startbekwaamheid. Het lab startbekwaamheid vormt hierin het sluitstuk. Hier presenteert de student zichzelf aan de hand van een portfolio aan een jury. De student integreert hierin leerervaringen vanuit het werkplekleren, de stage en andere leeractiviteiten.

De opleiding benadrukt dat studenten vanaf de start van de opleiding worden begeleid hoe zij hun niveau kunnen aantonen in een portfolio en hoe zij hierover het gesprek kunnen aangaan.

De opleiding heeft ideeën uitgewerkt over het beoordelen van het werkplekleren. Zo zal de beoordeling van het werkplekleren en de stage niet enkel via het werkplekportfolio gebeuren, maar via meerdere evaluatie-activiteiten, zoals praktijkevaluatie, beroepsproducten. Tussentijds en afsluitend vindt op basis van het stageportfolio een driehoeksgesprek plaats tussen de student, de mentor en de werkplek waarin ze met elkaar in gesprek gaan over de mate waarin de student de vooropgestelde leeragenda beheerst. Doel van zo'n driehoeksgesprek is onder meer om transparant te maken of het werkplekgroeiplan gerealiseerd kon worden. Hoewel de reflectiegesprekken en intervisiesessies bij het werkplekleren in hoofdzaak een begeleidend karakter hebben, kunnen bepaalde elementen voorwerp van evaluatie zijn. Ook peer- en selfassessment kunnen bij verschillende van bovenstaande evaluatievormen geïntegreerd worden. Bovendien wordt via het linken van theorie aan praktijk het werkplekleren in de andere opleidingsonderdelen indirect beoordeeld. De opleiding geeft aan dat zij op dit moment nog geen ervaring heeft met het bezoeken van werkplekken of het beoordelen van het werkplekleren op de werkplek. Het werkveld wordt betrokken bij de eindbeoordeling om kwalitatieve inbreng te geven: de eindverantwoordelijkheid voor de quoterings ligt bij de coach, die zich hierbij kan laten adviseren door de mentor van de werkplek over het beheersen van de leerdoelen vooropgesteld in de leeragenda. De opleiding is momenteel aan het nagaan of er trajecten mogelijk zijn waarbij een stage direct kan leiden tot een arbeidsbetrekking.

Overwegingen:

De opleiding wordt onder meer afgesloten met een lab startbekwaamheid. De commissie ziet een dergelijke opdracht als een zware eis aan communicatieve presentatievaardigheden, en vraagt zich af of dit niet leidt tot het overbeklemtonen van deze vaardigheden in de eindtoets. Ze raadt aan om een dergelijke afsluitende opdracht meer te richten op de technische beroepskwalificaties.

Het panel is bovendien van oordeel dat de opleiding door de integratie-eis aan het einde van de opleiding het voor studenten bemoeilijkt om modulair op te bouwen. De commissie adviseert om na te gaan of het systeem van toetsing zo kan worden ingericht dat dit ook tegemoet kan komen aan een modulair traject, waarbij modules duidelijk genoeg een eigenstandige waarde hebben. Zo kunnen studenten in relatief korte tijd een erkenning behalen, wat tegemoet komt aan de noden van deze groep en aansluit bij het streven naar life long learning.

Oordeel: voldoende

2.4 Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg

De opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg is gericht op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders bij betrokken worden.

Bevindingen:

De opleiding beschrijft in het dossier dat het voor het inrichten van de kwaliteitszorg wil voortbouwen op de sterke centrale diensten binnen Arteveldehogeschool. Dit is volgens de opleiding een goede basis gebleken om de kwaliteitszorg voor deze opleiding in te richten. De insteek is dat vanuit het opleidingsplan een kwaliteitsplan volgt, toegesneden op de specifieke behoeften van de opleiding. Sinds twee jaar worden ervaringen met betrekking tot graduaatsopleidingen binnen de hogeschool uitgewisseld in een comité.

Men is voornemens om contacten met alumni te onderhouden en daarbij voort te bouwen op de werkwijzen die reeds bij de bacheloropleiding bestaan. Ook voor de graduaatsopleiding wil men een alumnivertegenwoordiging, een werkveldvertegenwoordiging en een adviesraad aanstellen. Vertegenwoordigers uit het werkveld zijn reeds betrokken geweest bij de ontwikkeling van het curriculum.

Overwegingen:

De commissie ziet dat de opleiding nog bezig is om verder invulling te geven aan de uitwerking van kwaliteitszorg met betrekking tot graduaatsopleidingen. Ook de specificiteit van het bevragen van werkveld en van alumni moet hier nog worden uitgewerkt. De commissie adviseert om dit met de nodige urgentie op te pakken en invulling aan de hogeschoolbrede systemen en procedures te geven die zijn aangepast aan de doelgroep. De commissie heeft echter gezien dat er een robuuste algemene kwaliteitszorgstructuur reeds in de hogeschool en bij bestaande opleidingen aanwezig is. Mede gezien de activiteiten die reeds aanvang hebben genomen, geeft dit de commissie vertrouwen dat de bestaande hogeschoolstructuur zal leiden tot een positieve verdere ontwikkeling van het aanpassen aan de doelgroep. Het beroepenveld waar men mee samenwerkt bij het werkplekleren zal daarbij ook als belangrijke bron een plek dienen te krijgen.

Oordeel: voldoende

2.5 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding graduaat in de accounting administration voldoende.

De commissie is van oordeel dat de opleiding duidelijk in beeld heeft wat men met de opleiding beoogt, wat de specifieke kenmerken van een graduaatsopleiding zijn en van de doelgroep die men hiermee aantrekt. De verschillende onderdelen, zoals werkplekleren en kwaliteitszorg, zijn in ontwikkeling, waarbij een helder pad is uitgestippeld. Er is een duidelijke en expliciete erkenning van de eigenheid van de graduaatsopleiding. De commissie ziet tegelijkertijd dat de opleiding op verschillende aspecten zoals werkplekleren en kwaliteitszorg concretisering moet aanbrengen. Zij heeft geen redenen om aan te nemen dat ideeën geen vervolg zullen krijgen, maar moedigt de opleiding aan om vaart te zetten achter de concrete uitwerking.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe HBO5-Opleiding (omvorming)”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 15 januari 2017.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 21 augustus 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 21 augustus om 10 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Neji Milad**, opleidingscoördinator opleiding PBA in het Bedrijfsmanagement, lid opleidingsmanagementteam;
- **Wim Moreels**, campusdirecteur CVO Kisp Oudenaarde;
- **Mieke Vandeputte**, Programma Manager afstudeerrichting Accountancy-Fiscaliteit en docent opleiding PBA in het Bedrijfsmanagement;
- **Liesbet Matthys**, penhouder dossier TNO en verantwoordelijke onderwijsontwikkeling opleiding PBA in het Bedrijfsmanagement;
- **Frank Dewolf**, docent graduaat boekhouden;
- **Johan Bekaert**, zaakvoerder Accountancy Bekaert & Partners, vertegenwoordiger beroepenveld.

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 21 augustus 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 26 september 2018.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
4. Opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Partner samenwerkingsverband	Arteveldehogeschool
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Hoogpoort 15, B-9000 GENT
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Tomas Legrand Algemeen directeur Tel. +32 9 234 91 11 Tomas.legrand@arteveldehs.be
Partner samenwerkingsverband	CVO Kisp - Oudenaarde
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Hoogstraat 22 9700 Oudenaarde + 32 55 30 11 11 www.kisp.be
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Graduaat in de accounting administration
Afstudeerrichtingen	Geen
Niveau en oriëntatie	Hoger beroepsonderwijs niveau 5 (HBO5)
(Bijkomende) titel	Gegradueerde in de accounting administration
(Delen van) studiegebied(en)	Handelswetenschappen en bedrijfskunde
ISCED benaming van het studiegebied	04 Business, administration and law
Opleidingsvariant(en): (vb. dagopleiding, avondopleiding)	• dagopleiding • avondopleiding
Onderwijstaal	Nederlands
De vestigingen waar de opleiding wordt aangeboden	• Campus Kantienberg, Voetweg 66 B-9000 GENT • Campus Oudenaarde Hoogstraat 22 B-9700 OUDENAARDE
Studieomvang (in studiepunten)	120
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja, HBO5 omvorming
HBO5-opleiding(en) van waaruit wordt omgevormd tot de nieuwe opleiding	• Graduaat Boekhouden • Graduaat Fiscale wetenschappen van het Volwassenonderwijs KISP
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	Bachelor in het officemanagement – afstudeerrichting management assistant

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

1. De gegradueerde maakt de verkoopfacturen en creditnota's op. De gegradueerde onderneemt de nodige acties in het kader van het debiteurenbeheer.
2. De gegradueerde voert betalingen uit binnen de eigen bevoegdheid voor goedgekeurde bewijsstukken. De gegradueerde onderneemt de nodige acties in het kader van het crediteurenbeheer en de voorraadadministratie.
3. De gegradueerde heeft inzicht in de totstandkoming van een verkoopprijs met inbegrip van de berekening van een kostprijs. De gegradueerde heeft inzicht in de bouwstenen van budgettering en volgt de bestaande budgetten mee op.
4. De gegradueerde codeert en verwerkt de documenten in het aankoop-, verkoop-, financieel- en divers dagboek, houdt de analytische boekhouding bij en doet de afstemmingscontrole met de onderliggende bewijsstukken.
5. De gegradueerde houdt de onderliggende databanken van de boekhoudsoftware up-to-date. De gegradueerde werkt vlot met de courante boekhoud- en kantoorsoftware.
6. De gegradueerde bereidt fiscale dossiers en controles voor en levert de nodige informatie aan het sociaal secretariaat. De gegradueerde doet de btw-aangiftes en -reconciliaties.
7. De gegradueerde bereidt de proef- en saldibalans en de Jaarrekening voor in functie van de periodieke en jaarafsluiting. De gegradueerde doet de courante inventarisboekingen en de centralisatie.
8. De gegradueerde communiceert op doeltreffende wijze over de eigen werkzaamheden in functie van de boekhouding.
9. De gegradueerde maakt gestandaardiseerde rapporten en analyses op vraag van het management en volgt administratieve dossiers op.
10. De gegradueerde werkt teamgericht in een multidisciplinaire, interculturele en/of internationale beroepsomgeving.
11. De gegradueerde onderhoudt het eigen deskundigheidsniveau door de recente ontwikkelingen en de wetgeving eigen aan de sector op te volgen en is business compliant.
12. De gegradueerde handelt deontologisch correct, respecteert interne en externe procedures, is alert voor fraude en is zelfkritisch.

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Roger Standaert begon zijn loopbaan als lector in de lerarenopleiding na zijn studies pedagogische wetenschappen. Vanaf 1976 tot 1989 gaf hij leiding aan een grootscheeps vernieuwingsproject voor het secundair onderwijs in Vlaanderen. Met mede-auteur F. Troch ontving hij in 1980 de toenmalige driejaarlijkse staatsprijs voor het beste didactisch werk 'Leren en Onderwijzen'. In 1989 promoveerde hij op een comparatief proefschrift over het onderwijsbeleid in een aantal landen. In 1991 werd hij benoemd tot eerste algemeen directeur van de nieuw opgerichte afdeling Onderwijsontwikkeling, belast met het formuleren van eindtermen en de voorbereiding van een kwalificatiestructuur. In 1994 ontving hij de prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor zijn werk over eindtermen. In 1998 werd hij professor vergelijkende pedagogiek aan de universiteit Gent. Naast artikelen in binnenlandse en buitenlandse tijdschriften schreef hij een aantal boeken waaronder 'Vergelijken van Onderwijssystemen' en 'Globalisering van het onderwijs in contexten'. Sinds 2013 beëindigde hij zijn professionele loopbaan. Sindsdien blijft hij actief als expert in diverse plaatselijke en internationale onderwijsprojecten. Recente boeken zijn "De becijferde school. Meetcultus en meetcultuur" en samen met M. Valcke: 'Het onderwijsbeleid in Vlaanderen'.

Jules Pieters, emeritus-hoogleraar Toegepaste Psychologie met bijzondere aandacht voor leren en instructie – Universiteit Twente, commissielid; hij studeerde Psychologie en promoveerde aan de KU Nijmegen. In 1991 is hij benoemd als hoogleraar aan de Universiteit Twente, waar hij ook een tijdlang decaan was van de Faculteit Toegepaste Onderwijskunde en wetenschappelijk directeur van het Instituut Universitaire Lerarenopleiding. Hij vervulde verschillende bestuursfuncties bij beroepsverenigingen rond onderwijsresearch, psychologie, en lerarenopleiding. Professor Pieters heeft ruime ervaring in beoordelingscommissies voor zowel onderzoek als onderwijs in Nederland en Vlaanderen.

Emanuel Mackelberg heeft een jarenlange ervaring als zelfstandig accountant en zaakvoerder van BVBA Zakenkantoor-boekhoudkantoor Mackelberg. Daarnaast is hij ook zelfstandig kantoordirecteur bij BNP Paribas Fortis - agent in hypothecair krediet en in bank- en beleggingsdiensten. Daarnaast heeft hij ruime ervaring als lesgever in de opleiding bedrijfsbeheer van het CVO Westhoek-Westkust. Na zijn studies Rechten bleef hij meerdere jaren als assistent werken aan de UGent bij de vakgroep fiscaal recht

Evelyn Wyseure volgt de HBO5-opleiding informatica – optie programmeren aan de Katholieke Hogeschool Vives Zuid – CVO Miras Kortrijk.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Dagmar Provijn**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator;
- **Suzanne den Tuinder**, Odion Onderzoek, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Informatiedossier TNO HBO5 omvorming graduaat in de accounting administration (Arteveldeleernetwerk)

Verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- Bijlage 1: De domeinspecifieke leerresultaten met een door de relevante dienst van het ministerie van onderwijs van de Vlaamse gemeenschap ondertekende verklaring dat de activiteiten en de descriptorelementen kennis en vaardigheden van de relevante beroepskwalificatie(s) herkenbaar aanwezig zijn in de domeinspecifieke leerresultaten
- Bijlage 2: De beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten
- Bijlage 3: Een schematisch programmaoverzicht
- Bijlage 4: Een inhoudsbeschrijving van de programmaonderdelen van de eerste 60 studiepunten (ECTS-fiches), met vermelding van de beoogde leerresultaten, onderwijs-/werkvorm(en), wijze van toetsing en toetscriteria, literatuur (verplicht/aanbevolen), aantal studiepunten
- Bijlage 5: Een verklaring op eer waarbij bevestigd wordt dat de in het informatiedossier voorziene middelen en personeel zullen worden ingezet in de opleiding
- Bijlage 6: Overzicht van de contacten met het werkveld inzonderheid deze in functie van werkplekleren en interne kwaliteitszorg
- Bijlage 7: Onderwijs- en examenregeling
- Bijlage 8: EVC/EVK-procedure
- Bijlage 9: Een oplistijng van de gekende aanvullingstrajecten naar een bachelordiploma
- Bijlage 10: Het rapport van de Commissie Hoger Onderwijs in het kader van het voorlopig kwaliteitstoezicht en, indien van toepassing, het verbeterplan

Niet-verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- Overzichtsljst doelen met timing voor de komende drie jaar.

